

Peter Olsen
Medlem af Inatsisartut, Inuit Ataqatigiit

Besvarelse af § 37 spørgsmål nr. 103/2023 – vedrørende uddannelsesstøtte.

28-06-2023
Sagsnr. 2023 - 3471
Akt nr. 23104037

Kære Peter Olsen

Postboks 1029
3900 Nuuk
Tlf: +299 34 50 00
Email: ikin@nanoq.gl
www.nanoq.gl

Tak for dine spørgsmål, som du har stillet i henhold til Inatsisartuts forretningsorden. Jeg vil besvare dem herunder.

Spørgsmål 1: Har Naalakkersuisut planer om at ændre Inatsisartutlov om uddannelsesstøtte?

Svar:

Der er igangsat en revision af uddannelsesstøttelovgivningen, herunder af Inatsisartutlov nr. 12 af 22. november 2011 om uddannelsesstøtte som ændret ved Inatsisartutlov nr. 16 af 16. juni 2016 (uddannelsesstøtteloven).

Spørgsmål 2: Mener Naalakkersuisut, at det er en god ordning, at en studerende, der i forvejen har en uddannelse, kan påbegynde en ny uddannelse selvom vedkommende kommer til at mange klippekort.

Svar: Spørgsmålet omhandler det såkaldte klippekort, jf. §§ 20-28 i Selvstyrets bekendtgørelse nr. 9 af 19. juli 2017 om uddannelsesstøtte (uddannelsesstøttebekendtgørelsen) og ikke uddannelsesstøtteloven, der alene fastsætter, at uddannelsesstøtten på videregående uddannelser ydes inden for en begrænset tidsperiode efter en klippekortmodel.

Klippekortet består i henhold til uddannelsesstøttebekendtgørelsen af en ramme med indtil 7 års klip, hvorved forstås ca. 7 års uddannelsesstøtte i form af 82 klip til videregående uddannelser. Dette er i øvrigt en forbedring i forhold til de tidligere gældende regler, hvor der ikke kunne ydes uddannelsesstøtte til mere end én afsluttet uddannelse på faglært niveau.

Reglerne er ensbetydende med, at en uddannelsessøgende, der har færdiggjort f.eks. en bacheloruddannelse på eksempelvis 3 år, og som har anvendt 34 klip

hertil, vil have 48 klip tilbage i rammen, som den pågældende kan benytte til en anden videregående uddannelse. At ordningen alene omfatter videregående uddannelser, er i øvrigt ensbetydende med, at en uddannelsessøgende, der har gennemført f.eks. en erhvervs- eller en studieforberedende uddannelse fortsat vil have et fuldt klippekort på 82 klip til rådighed, jf. uddannelsesstøttebekendtgørelsens § 21.

Derudover kan den uddannelsessøgende få bevilget ekstra klip til sin aktuelle uddannelse i forbindelse med forsinkelser i uddannelsen på grund af sygdom, fødsel, adoption eller studenterarbejde, hvorved rammen på de 82 klip udvides, jf. uddannelsesstøttebekendtgørelsens §§ 24 og 26, jf. § 23, stk. 2, 1. pkt.

Reglerne tager imidlertid ikke afsæt i en forudsætning om, at man som uddannelsessøgende kan forvente, at samfundet finansierer uddannelsesstøtte til 2 hele videregående uddannelser. Rammen udvides således ikke, blot fordi, den uddannelsessøgende efter afsluttet videregående uddannelse får lyst til at tage en ny videregående uddannelse. Uddannelsesstøttereglerne skal ses i direkte sammenhæng med samfundets behov for uddannet arbejdskraft, der kan betjene funktioner i samfundet og derved bidrage til en selvåren økonomi.

Reglerne skal ses i sammenhæng med Inatsisartuts indførelse af det såkaldte klippekort i forbindelse med vedtagelse af den dagældende landstingsforordning nr. 5 af 14. november 2004 om uddannelsesstøtte. Et af ønskerne var at tildele uddannelsessøgende større ansvar og kompetence i forbindelse med tilrettelæggelse af deres karriereforløb og at få flere til at vælge den rigtige uddannelse.

Reglerne antages på den baggrund at tage afsæt i antagelsen om, at når samfundet har finansieret den uddannelsessøgendes uddannelsesstøtte til en videregående uddannelse, bør denne uddannelse også komme samfundet til gode ved at blive anvendt i samfundet.

Naalakkersuisut finder det i den forbindelse ærgerligt, hvis samfundet gennem uddannelsesstøtte investerer i uddannelser, som det grønlandske samfund har et akut behov for, som f.eks. en skolelæreruddannelse, og uddannelsen alligevel ikke kommer det grønlandske samfund til gode.

Spørgsmål 3: Hvor meget vil det koste Landskassen, når en studerende, der i forvejen har en uddannelse og som har påbegyndt en ny uddannelse og som mangler klippekort til at færdiggøre sin uddannelse får yderligere klippekort til at færdiggøre sin uddannelse?

Svar:

Indledningsvis skal det bemærkes, at udgifterne vil bero på, hvor mange klip der i givet fald skal til for at gennemføre endnu en videregående uddannelse. En sådan beregning kan med fordel tage afsæt i den nuværende stipendiesats for videregående uddannelser i Grønland på kr. 4834 månedligt. Hertil kommer

bogtillæg per semester på kr. 1100 og eventuelle årlige feriefrirejser på omkring kr. 10.000 årligt. Desuden bør medtages udgifter til eventuelle frirejser i forbindelse med uddannelsens start og afslutning eller afbrydelse. Endelig vil der også skulle medtages øget beløb til tilskud til afvikling af uddannelsesgæld som følge af muligheden for at optage yderligere lån i forbindelse med den nye uddannelse.

Månedlige klip til en ny bacheloruddannelse vil udgøre 36 klip, og månedlige klip til uddannelsens kandidatdel vil udgøre 22 klip. Hertil kommer 24 ekstra klip i form af såkaldte fjumreklip til begge uddannelsesdele i tilfælde af forsinkelser i uddannelserne, hvilket i alt vil udgøre 82 klip til endnu en helt ny uddannelse.

Dette udgør alene i stipendieudgifter kr. 396.388 per uddannelsessøgende, hvis den uddannelsessøgende skal sikres mulighed for at gennemføre endnu en hel videregående uddannelse på samme vilkår, som den uddannelsessøgendes første videregående uddannelse.

Hvis det alene drejer sig om stipendier til en ny bacheloruddannelse uden sommerferieklip i forbindelse med overgang til en kandidatuddannelse, vil der alene skulle benyttes 34 klip til en pris på kr. 164,356, hvilket stiger til 46 klip til en pris på kr. 222,364, hvis de 12 fjumreklip medregnes.

Tilsvarende vil klip til endnu en kandidatuddannelse udgøre 22 klip til en pris på kr. 106,348, hvilket vil stige til 34 klip og en udgift på kr. 164,356, hvis de 12 fjumreklip medregnes.

Det skal samtidig bemærkes, at en sådan mulighed reelt vil være ensbetydende med en fordobling af den såkaldte ramme på 82 klip, idet en uddannelsessøgende således vil kunne modtage 164 klip, hvilket udgør uddannelsesstøtte i alt 164 måneder til 2 videregående uddannelser.

Endvidere kan der også være behov for at medregne udgifter til børnetillæg.

Hertil skal lægges bogtillæg til 10 semestre, som vil udgøre kr. 11.000 per uddannelsessøgende. Endvidere skal der som nævnt medtages årlige feriefrirejser på f.eks. kr. 10.000 per feriefrirejse i mindst 5 år, hvilket vil udgøre yderligere kr. 50.000 samt en startrejse og afslutningsrejse på f.eks. kr. 6.000 hver, hvilket vil øge udgiftsniveauet med yderligere kr. 12.000. Der må i øvrigt også forventes udgifter til frirejser til børn og eventuel ægtefælle eller samlever samt godstransport til den nye uddannelse.

Hvis den uddannelsessøgende derimod kan gennemføre sin første videregående uddannelse på normeret tid, vil den pågældende alene have anvendt 58 klip og dermed have 24 klip tilbage på sin ramme. Hvis den uddannelsessøgende også vil kunne gennemføre sin anden videregående uddannelse på normeret tid, vil den pågældende kun mangle 34 klip till sin anden uddannelse. Hvis der i sådanne situationer skal bevilges yderligere 34 klip med henblik på at gennemføre den

anden videregående uddannelse, vil det koste kr. 164.356 per uddannelsessøgende. I dette tilfælde vil den uddannelsessøgende alene have anvendt 116 klip, og dermed have modtaget uddannelsesstøtte i 116 måneder til sine 2 videregående uddannelser.

Hvis omkostningsniveauet skal forsøges opgjort på årsniveau, vil det betyde ca. kr. 58.000 årligt i stipendium per uddannelsessøgende, der påbegynder en ny videregående uddannelse, hvortil kommer kr. 2200 årligt i bogtilskud samt eventuelt en årlig feriefrirejse på omkring 10.000 kr. Omfanget af dette beløb vil også afhænge af spørgsmålet om medbragte børn. Beløbet antages som minimum at omfatte ca.kr. 60.200 per år. Hertil kommer udgifter i form af børnetillæg og som nævnt de lån, der optages per år, som vil medføre tilskud till afvikling af studielån.

Hvis f.eks. 20 personer, der har gennemført en hel videregående uddannelse med uddannelsesstøtte fra Grønlands Selvstyre på normeret tid, i givet fald beslutter sig for at tage endnu en videregående uddannelse på normeret tid med uddannelsesstøtte fra Selvstyret, vil dette således kunne udgøre en samlet årlig udgift på minimum kr. 1.160,000 alene i stipendieudgifter. Hertil kommer som nævnt udgifter til diverse særydelser i form af bogtilskud, frirejse, låneudgifter m.m. Det har i den forbindelse ikke på det foreliggende grundlag været muligt at udarbejde et nærmere estimat over, hvor mange uddannelsessøgende, der i givet fald vil benytte sig af muligheden, hvis en sådan mulighed for at modtage uddannelsesstøtte til 2 afsluttede hele videregående uddannelser etableres og bliver almindelig kendt.

I øvrigt antages en sådan adgang til uddannelsesstøtte til endnu en videregående uddannelse også at medføre indirekte samfundsmæssige konsekvenser i form af f.eks. et øget pres på kollegiemassen. Endvidere vil det foranledige en øget mangel på efterspurgt arbejdskraft, f.eks. i det tilfælde, hvor en læreruddannet person vælger alligevel ikke at benytte sin uddannelse i et skolesystem med et akut behov for uddannet arbejdskraft, og i stedet vælger at tage endnu en hel samfundsbetalt videregående uddannelse.

Spørgsmål 4: Har Naalakkersuisut yderligere bemærkninger desangående?

Svar:

Nej.

Med venlig hilsen

Aqqaluaq B. Egede